

ЗАПИСКИ НА ЕДИНЪ ОСЖДЕНЪ

(Отъ Периодическо списание кн. XXXIV и XXXVI).

ЧАСТЬ ПЪРВА

Много бѣхме ние, политическитѣ затворници на пловдивскитѣ турски власти, прѣзъ войната на 1877 г. Малко сега останахме. Повечето загинаха, обѣсени безчинно и безпричинно, убити отъ мъжки и болести. И спягъ тѣ днесъ отъ непробудния си сънь, неоплакани, неопѣти, въ незнайни гробове, съ отворени очи за тая свободна Бѣлгария, която бѣхме честити да видимъ ние.

А! Къмъ васъ, забравени герои, съ които съмъ охкалъ подъ истия покривъ и пѣшкалъ подъ сжщата стрѣха, къмъ васъ лети първата ми мисль, като почвамъ да пиша тия страници изъ историята на общитѣ ни страдания. Очевидецъ на страхотиитѣ, които вие видѣхте, съпричастникъ въ нѣкои отъ теглата, които вие теглихте, азъ никога не ще забравя вашия героизъмъ. Помня ви, скромни труженици, какъ вие трѣгвахте за бѣсилото, като древни доблестни стоици въ тоя новъ разваленъ свѣтъ, безъ да пуснете въздишка, безъ да пороните сълза. И вамъ, страдалци на невкусена свобода, мъченици на неопитани народни правдини, светци на нова Бѣлгирия, вамъ поднасямъ тоя споменъ, вамъ посветявамъ тия страници!

I.

Слѣдъ теглата на 1876 г., слѣдъ надеждитѣ, вдѣхнати отъ симпатиитѣ, които покъртиха цѣла Европа, слѣдъ изматата на Цариградската конференция и на Лондонския протоколъ, които разочароваха цѣлъ свѣтъ, бѣхме доживѣли да видимъ и войната за освобождението на 1877 г.

Всичко бѣ утихнало тогава по насъ, въ Южна Бѣлгария. Наситени на буйства, стреснати отъ негодуванието, което тия буйства бѣха произвели, нашитѣ тогавашни господари кротуваха. Тѣхнитѣ страсти като че се бѣха поутоложили.